

ระเบียบวิธีวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษา "กระบวนการในการผลิตละครชุดโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2536" นั้นเป็นการศึกษาโดยอาศัยแหล่งข้อมูลจากกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นบุคลากรผู้มีความชำนาญในการผลิตละครโทรทัศน์ ได้แก่ ผู้จัดละครโทรทัศน์ ผู้กำกับรายการ ผู้กำกับการแสดง และผู้เขียนบทโทรทัศน์ ซึ่งเป็นตัวแทนจากสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, ช่อง 5, ช่อง 7 และช่อง 9 นอกจากนี้ยังอาศัยแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และการสังเกตลักษณะการผลิตประกอบกับผู้ศึกษาได้เคยมีส่วนร่วมในการผลิตละครโทรทัศน์ ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ประมาณ 2 ปี ทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ระดับหนึ่ง

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ แหล่งข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้ คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานการผลิตละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับและมีความชำนาญในการผลิตละครโทรทัศน์เป็นอย่างดี จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม, จากการฟังอภิปราย และจากเอกสารสิ่งพิมพ์

1. บุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตละครโทรทัศน์ ได้แก่

1.1 บุคลากรที่เป็นผู้จัดละครโทรทัศน์ ซึ่งมีบทบาทในการผลิตละครอย่างมากอาจเรียกได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นตั้งแต่เลือกบทประพันธ์ ผู้กำกับ ผู้แสดงและบุคลากรอื่น ๆ โดยจะศึกษาจากผู้จัดหรือผู้มีหน้าที่คล้ายคลึงกับผู้จัดละครของสถานีต่าง ๆ ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสถานียึดหลักจำนวนของละครที่ออกอากาศ ได้แก่

(1) วรายุทธ มิลินทจินดา เป็นผู้จัดละครแนวชีวิตรักและละครย้อนยุคทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมาคือ ทะเลเลือด, วนาลี, ปริศนา, เจ้าสาวของอานนท์,

รัตนาวดี, กลิ่นชัดใจ, วนฝัน, โครกพหนด, ลิ่นสวาท, สี่แผ่นดิน, จุยฉาย, ฝูกตาเรียงระบำ ฯลฯ

(2) อัจฉรวดี เถาเสถียร เป็นผู้จัดละครแนวสนุกสนาน, ละครเด็ก ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมา คือ เกิดจากวัด, พ่อ, เปลือก, พระเอกในความมืด, เขยบ้านนอก 1, เขยบ้านนอก 2, บ้านเล็ก, เพื่อนรัก, แม่สิ้นไร้ไร้สวาท ฯลฯ

(3) รัชฎา บุญดวง เป็นผู้จัดละครแนวสะท้อนชีวิตในสังคม ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมา คือ กตฤยา, ฟ้าเพียงดิน, สุดถนนบนทางเปลี่ยว, ฝ่ลอคคอง ฯลฯ

(4) ศุภวัฒน์ จงศิริ (ศุภักษร) เป็นผู้จัดละครแนวชีวิตรักของวัยรุ่น ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมาคือ ทะเลเอ็นทรานส์, นิยายรักนักศึกษา, หม่อมสาวชาวหอ, ฝี่จี่เหงา, อยู่กับก๋ง, ดวงใจแม่ ฯลฯ

(5) ภัทราวดี มีชูธน เป็นผู้จัดสมัยเริ่มแรกของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ที่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการท่องเที่ยวแทนการบอกบทโดยเริ่มจากเรื่อง ไฟฟ้า, ขบวนการคนไข้ ฯลฯ

(6) ดวงมล ลีเมจริญ ฝ่ายผลิตรายการของบริษัท เอ็กแซ็คท์ ผลิตงานออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และ ช่อง 7 ผลงานที่ผ่านมา คือ รักในรอยแค้น, วังน้ำวน, กุหลาบในเปลวไฟ, เคาสนดาว, ช่างมันฉันไม่แคร์, บัลลังค์เมฆ, ยามเมื่อลมพัดหวน, คู่ซิ่นซุมน, สามหนุ่มสามมุม ฯลฯ

(7) สุชีลา กัลย์จาฤก เป็นผู้ที่มิบบทบาทคล้ายผู้จัด ดูแลในเรื่องของนักแสดงของบริษัทกันตนา ผลิตงานออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และ ช่อง 7 ผลงานที่ผ่านมาคือ ทายาทอสูร, ช่องไม่ว่าง, หมาด้า, ขมิ้นกับปูน, ลอดลายมังกร, ต้าหญ่, เรือนแรม, สีวิกา, กระดินริมรั้ว, บ้านไร่ริมธาร, ชิงช้าชาลี ฯลฯ

(8) กอบสุข จารุจินดา เป็นผู้ผลิตละครโทรทัศน์ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. ผลงานที่ผ่านมา คือ เจ้าจอม, รอยอาลัย ฯลฯ

1.2 บุคลากรที่เป็นผู้กำกับรายการและกำกับการแสดง เป็นผู้ที่มิบบทบาทในการกำหนดภาพที่ออกมาทั้งด้านมุมมองและการแสดงต่าง ๆ

- (1) สมรักษ์ ณรงค์วิชัย ผู้กำกับรายการทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมาได้แก่ คาพิพากษา, บ้านชนนิก, ทะเลเลือด, สนิมน้ำค้าง, สายโลหิต, พระนเรศวรมหาราช, สงครามเก้าทัพ, คนตีศรีอยุธยา, มงกุฎพาง, น้ำตาลไหม้, สี่แผ่นดิน, ญายาย, สมเด็จพระศรีสุริเยศ ฯลฯ
- (2) กาจเกษม เวสสมุทร ผู้กำกับรายการทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมา ได้แก่ ทางสายทาส, ถ่านเก่าไฟใหม่, ละครกำหนด, บ้านสาวโสด, เงาะป่า, เทพธิดาบาร์ 21, บ่วง, คลื่นซัดใจ, ภูตพิศวาท ฯลฯ
- (3) วรยุทธ พิชัยศรีทัต ผู้กำกับการแสดงทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมา ได้แก่ กตตยา, อาศรมสง, สงครามเก้าทัพ, พระนเรศวรมหาราช, สมเด็จพระศรีสุริเยศ, แม่ลาวเลือด, ภูตพยายาบท ฯลฯ
- (4) อุดลย์ ดุลยรัตน์ ผู้กำกับการแสดงทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 ผลงานที่ผ่านมา คือ เบญจรงค์ 5 สี, บ้านชนนิก, ทาสอารมณ์, บันไดเมฆ, ค่าของคน, แรงทึง, บริศนา, เจ้าสาวของอานนท์, รัตนาวดี, ผู้พิชิตมัจจุราช, แต่ปางก่อน, บาดาลใจ, ไม้สิ้นไร้ไฟสวาท ฯลฯ
- (5) สยาม สังวริบุตร ผู้กำกับการแสดงบริษัท ดาราวิดีโอ ผลงานละครโทรทัศน์ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 ผลงานที่ผ่านมา คือ ภูตแม่น้ำโขง, เมืองโพธิ์เพลิง, ไม้แดง, หมูแดง, คู่กรรม, ละอองดาว, สองฝั่งคลอง, หน้ากากดอกชอนกลิ่น, นางทาส, วันนี้ที่รอคอย ฯลฯ
- (6) สุภวัฒน์ จงศิริ (สุภักษร) ผู้กำกับการแสดงที่มีผลงานทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมา ได้แก่ นิยายรักนักศึกษา, หม่อมสาวชาวหอ, ทะเลฝันเอ็นทรานส์, ผีจีเหงา, อยู่กับก๋ง, ดวงใจแม่ ฯลฯ
- (7) ฉัตรชัย เบื้องพานิช ผู้กำกับการแสดงและนักแสดงที่มีผลงานส่วนใหญ่นำทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมาทางด้านกำกับการแสดง คือ "คนนั้นสัญญา" ถึงแม้ว่าจะมีเพียงเรื่องเดียวแต่ก็ได้รับความสำเร็จกับงานพอสมควรได้รับความชื่นชมเชยจากบุคคลในวงการการผลิตจำนวนมาก จึงสามารถให้ข้อมูลที่ตีได้ระดับหนึ่ง

1.3 บุคลากรที่เป็นผู้เขียนบท

(1) ชนินทร ประเสริฐประศาสน์ เป็นผู้เขียนบทที่มีผลงานทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผลงานที่ผ่านมาได้แก่ เกิดจากวัด, ทายาท, รัตติกาลหมี, ด้วยสองมือแม่ในที่สร้างโลก, หวานมันส์ฉั่นคือเธอ ฯลฯ

(2) ทองขาว ทวีปรั้งมีนกุล ผู้ควบคุมและเขียนบทบริษัท เอ็กแซคท์ มีผลงานทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และช่อง 7 ผลงานที่ผ่านมา ได้แก่ รักในรอยแค้น, วังน้ำวน, กุหลาบในเปลวไฟ, เทหาสน์ดาว, ช่างมันฉั่นไม่แคร์, บัลลังก์เมฆ, คู่ซิ่นซูลมุน, สามหนุ่มสามมุม

(3) ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ อยู่ในทีมผู้พิจารณาบทประพันธ์และเขียนบทบริษัท กันตนา มีผลงานทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และช่อง 7 ผลงานที่ผ่านมา ได้แก่ ฉั่นจะบิน, ทายาททอสูร, ช่องไม่ว่าง, หมาด้า, พ่อบ้านเมียเปลอ, สายฟ้าสลัดัน, แก้วตา-ดวงใจ, บ้านนี้ไม่หนาวรัก

2. จากกาารสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

เนื่องจากผู้ศึกษามีประสบการณ์ในการผลิตละครโทรทัศน์โดยอยู่ในทีมผู้ผลิตของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 เป็น เวลา 2 ปี

3. จากการฟังอภิปราย

เนื่องจากผู้ศึกษาได้มีโอกาสเข้าฟังการอภิปราย เรื่อง "ทางสู่ละคร" วิทยากรเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการผลิตละครทำให้สามารถให้ข้อมูลการศึกษาให้ชัดเจนระดับหนึ่ง

4. เอกสารสิ่งพิมพ์

รายการละครโทรทัศน์ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมอย่างมากของผู้ชม จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่าน จึงได้มีการกล่าวถึง และมีการแนะนำในเรื่องที่เกี่ยวกับการผลิตละครโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์เหล่านี้ คือ เลดีส์ไทมส์, ทีวีพูล, มติชนสุดสัปดาห์ นอกจากนั้นการศึกษา

กระบวนการและปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ จึงมีเอกสารหรือภาพประกอบจาก
สถานีและบริษัทผู้ผลิตด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลประเภทบุคคล ผู้ศึกษาได้กำหนดว่าจะเลือกศึกษาผู้ผลิตที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป โดยสังเกตจากผลงานละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศไปแล้ว ฉะนั้น การเก็บข้อมูลจึงเป็นการยากที่จะติดต่อขอข้อมูลได้สะดวก เพราะแต่ละท่านมีภารกิจที่จะต้องผลิตละครอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา และถึงแม้ว่าผู้ศึกษาจะเคยร่วมงานในขั้นตอนการผลิตละครโทรทัศน์มาแล้วก็ตาม ก็ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลบางท่านได้ในทันที จะต้องอาศัยผ่านผู้ผลิตที่คุ้นเคยกับผู้ศึกษาและคุ้นเคยกับแหล่งข้อมูลที่ต้องการศึกษาก่อน หรือบางรายอาจต้องขอคำแนะนำจากผู้ใหญ่ของบริษัทผู้ผลิตหรือของสถานีโทรทัศน์ประกอบด้วย โดยแยกลักษณะของหน้าที่ได้ดังนี้ คือ

1.1 ผู้จัดการละครโทรทัศน์ ได้แก่ วรายุทธ มิลินทจินดา, อัจฉราวดี เถาเสถียร, รัชฌุ บุญชูดวง, สุภวัฒน์ จงศิริ (สุภักษร), ภัทรราวดี มีชูชน, ดวงกมล สัมเจริญ, สุชีรา กัลย์จาฤก, กอบสุข จารุจินดา

เนื่องจากผู้ผลิตที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดนั้น ส่วนใหญ่มีภารกิจ ที่จะต้องปฏิบัติงานต่อเนื่องตลอดเวลาทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ดังนั้นในการสัมภาษณ์จึงต้องนัดล่วงหน้า และตรวจสอบกับทางสถานีโทรทัศน์หรือบริษัทผู้ผลิตว่า ผู้ผลิตที่ต้องการศึกษานั้นปฏิบัติหน้าที่ (ถ้าละคร) ที่ใดบ้างซึ่งในการรวบรวมนั้น ผู้ศึกษาได้ประสบถึงปัญหาแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและความคุ้นเคยกับแหล่งข้อมูล ซึ่งจะกล่าวดังต่อไปนี้

วรายุทธ มิลินทจินดา กำลังผลิตละครอยู่ถึง 2 เรื่องคือ "คุณหญิงจอมแก่น" และ "ตุ๊กตาเรingers" การเก็บข้อมูลจึงมีสถานเดียว คือ ต้องเก็บข้อมูลขณะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งก็ทำาให้ข้อมูลนั้นได้จากความคิดที่ไม่ค่อยต่อเนื่อง เพราะจะต้องปฏิบัติงานดูความเรียบร้อยขณะให้สัมภาษณ์หรือต้องหยุดการสัมภาษณ์ก่อนเพื่อให้แหล่งข้อมูลไปปฏิบัติหน้าที่ควบคู่กันไป

อัจฉราวดี เถาเสถียร ก็เช่นเดียวกันคือ กำลังผลิตละครอยู่ 2 เรื่องคือ "ไม่สิ้นไร้ไฟสวาท" กับ "คุณหญิงพวงแข" นอกจากนี้ยังปฏิบัติหน้าที่ธุรกิจ (ดูแลเรื่องการเตรียม

งานถ่ายทำ) ำให้กับละครเรื่องอื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นผู้แสดงด้วยนั้นทำให้เวลาที่จะขอข้อมูลหรือกว่าจะนัดเวลาได้นั้นค่อนข้างลำบากพอสมควรแต่เนื่องจากมีความคุ้นเคยกับผู้ศึกษาเป็นอย่างดีจึงสามารถให้ข้อมูลที่ต้องการต่าง ๆ นั้นมากกว่า 1 ครั้ง

ศุภวัฒน์ จงศิริ (ศุภักษร) นอกจากจะเป็นผู้จัดแล้วยังทำหน้าที่เป็นผู้กำกับอีก เวลาที่ำให้กับการสัมภาษณ์ค่อนข้างน้อย จากสาเหตุอีกประการหนึ่ง คือ สถานที่ที่จะไปขอข้อมูลนั้นเปลี่ยนแปลงกะทันหัน คือ ผู้ศึกษาได้ติดต่อขอข้อมูลกับผู้จัดคณะละครเรื่องหนึ่งไว้โดยนัดหมายแน่นอนว่าจะถ่ายทำที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง แต่เมื่อถึงเวลาจะต้องถ่ายทำทางโรงพยาบาลขอเลิกเรื่องการอนุญาตให้เข้าใช้สถานที่ เนื่องจากผู้จัดจะต้องติดต่อทีมงานและผู้เกี่ยวข้องในการถ่ายละครจำนวนมากทำให้เสียเปลี่ยนแปลงสถานที่กับผู้ศึกษา ทำให้เวลาส่วนหนึ่งจึงต้องหมดไปกับการเดินทาง เวลาในการสัมภาษณ์จึงลดน้อยลงด้วยข้อจำกัดดังกล่าว

รัชฌ บุญดวง ขณะที่ขอสัมภาษณ์นั้น ผู้จัดก็อยู่ทั้งในฐานะผู้ดูแลความเรียบร้อยคอยแก้ปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นผู้แสดงำให้กับละครเรื่องนั้นอีกด้วยทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ผลิตเป็นปัญหากับการำให้สัมภาษณ์อย่างยิ่ง

ภัทราวดี มีชูธน เนื่องจากเป็นที่บุกเบิกในการพัฒนาละครก็จริง แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนมาจับงานด้านละครเวทีที่ผู้ผลิตนัดและชอบมากกว่า ซึ่งอีกบทบาทหนึ่งคือกำลังได้รับความสนใจในบทบาทของนักแสดงเรื่องบัลลังก์เมฆอยู่และยังทำกิจการบันเทิงด้านละครเวทีเปิดสอนการแสดงแขนงต่าง ๆ ทำให้มีเวลาน้อย ผู้ศึกษาต้องไปสัมภาษณ์ร่วมกับผู้อื่นโดยคุณภัทราวดี เป็นผู้นัดหมายไว้โดยคิดว่าเป็นเรื่องเดียวกันแต่ความจริงแล้วประเด็นหัวข้อที่ต้องการนั้นต่างกัน คือ ผู้สัมภาษณ์ผู้อื่นถามถึงเรื่องละครเวที และผู้ศึกษาถามถึงเรื่องละครโทรทัศน์ แม้จะเป็นข้อมูลที่คล้ายกัน แต่ด้วยคุณลักษณะแล้วนั้นการทำงานย่อมมีข้อแตกต่างกันด้วย และลักษณะข้อมูลที่ผู้ศึกษาต้องการนั้น คุณภัทราวดี มีชูธน ได้ห่างเหินมาเป็นเวลานานพอสมควรในฐานะของผู้จัด แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้นั้นก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเป็นการเปรียบเทียบการทำงานในอดีต ในฐานะที่มงานกับการทำงานในปัจจุบัน ในฐานะของนักแสดงที่เห็นการทำงาน

อย่างผู้มีประสบการณ์

ดวงกมล ลีมเจริญ ถึงแม้ว่าผู้ศึกษาไม่ได้รู้จักเป็นการส่วนตัว เพราะผู้ศึกษาไม่เคยร่วมงานกับบริษัทของคุณดวงกมลเลย แต่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ช่วยของคุณ ดกมล เกียรติ วีรวรรณให้ความช่วยเหลือในการนัดหมายให้โดยผู้ศึกษาออกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ให้แหล่งข้อมูลเข้าใจ อย่างไรก็ตามเป็นช่วงเวลาที่คุณดวงกมลจะต้องเดินทางไปต่างประเทศเรื่อง "ยามเมื่อลมพัดหวน" ที่ต่างประเทศ จึงเป็นช่วงที่คุณดวงกมล จะต้องเตรียมงาน และติดต่อเรื่องต่าง ๆ จึงกำหนดเวลาให้ค่อนข้างยากมากและจำกัด ประกอบกับในขณะที่สัมภาษณ์อยู่นั้นจะมีเสียงโทรศัพท์จากที่งานติดต่อมาปรึกษาเป็นระยะ ทำให้ข้อมูลบางตอนไม่ติดต่อกัน ระบบความคิดของแหล่งข้อมูลอาจขาดหายไปบ้าง

สุชีลา กัลย์จากฤ ผู้ศึกษาได้ติดต่อคุณสุชีลาผ่านทางรุ่นน้อง (ศศิวิมล วิริยานนท์) ที่มีความสนิทสนมกันขณะศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ซึ่งเธอได้เป็นนักแสดงของกันตนา มีผลงานอยู่หลายเรื่อง คุณสุชีลา มีประสบการณ์ทำละครให้กับกันตนามาตั้งแต่ยังใช้ชื่อว่าคณะส่งเสริมศิลป์ (เป็นนักแสดงนำ) ต่อมาก็หันมาอยู่เบื้องหลังจนถึงปัจจุบันรวม 16 ปี ก่อนสัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้ติดต่อไปหลายครั้ง เนื่องจากคุณสุชีลาทำงานค่อนข้างมากและกำลังป่วยต้องรักษาตัวที่โรงพยาบาล เมื่อคุณสุชีลาเริ่มทำงาน ผู้ศึกษาได้รับความกรุณาให้เข้าศึกษาทันที ด้วยคุณสุชีลาตระหนักดีว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอีกทั้งยังอยู่ในวิชาชีพเดียวกัน

กอบสุข จารุจินดา ผู้ศึกษาสอบถามและติดต่อผ่านคุณปวีณา ชารีฟสกุล ความคุ้นเคยกันตอนทำงานให้กับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ได้แนะนำวิธีการในการติดต่อและสถานที่ให้ เนื่องจากคุณปวีณาเคยร่วมงานกับคุณกอบสุข ทั้งทางภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ทางช่อง 9 ขณะศึกษาคุณกอบสุขกำลังผลิตภาพยนตร์ควบคู่กับละคร จึงมีเวลาให้ค่อนข้างน้อย แต่ก็อุทิศเวลาในการศึกษาให้จนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ระดับหนึ่ง

1.2 ผู้กำกับรายการและกำกับการแสดง

อดุลย์ คุลยรัตน์ ผู้ศึกษาได้รับความกรุณาจากคุณอัจฉราวดี เถาเสถียร แนะนำวิธีการและเปิดโอกาสให้เข้าไปเก็บข้อมูล ซึ่งคุณอดุลย์ อนุญาตให้ผู้ศึกษามีเวลาในการสัมภาษณ์ช่วงพักจากการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ช่วงพักรับประทานอาหารและพักก่อนการทำงานและในสถานะที่เป็นผู้กำกับแล้วจะต้องคอยกำหนดการทำงาน และจะต้องดูแลความเรียบร้อยและคอยแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย ผู้ศึกษาจะต้องขลุกอยู่ที่กองถ่ายตลอดทั้งวัน เมื่อมีจังหวัดจะต้องรีบเข้าสัมภาษณ์ทันที

วรยุทธ พิชัยศรทัต ช่วงเวลาที่ผู้ศึกษาติดต่อขอสัมภาษณ์เป็นช่วงที่ละครของคุณวรยุทธ พิชัยศรทัต กำลังจะออกอากาศจึงเป็นช่วงการตัดต่อเทปและใส่เทคนิคพิเศษต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีในการสัมภาษณ์ เริ่มตั้งแต่เข้าประตู เพราะบุคคลภายนอกที่ไม่มีภารกิจสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับสถานีจะเข้า-ออกนั้น ต้องผ่านกระบวนการค่อนข้างลำบาก แต่ด้วยผู้ศึกษาได้คุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่และสถานที่เป็นอย่างดี จึงได้รับความสะดวกจากการเข้าออกอย่างมาก และการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลนั้นประทับใจมาก คือ คุณวรยุทธ พิชัยศรทัต วางมือจากการตัดต่อก็ให้สัมภาษณ์ทันทีและเป็นเวลานานด้วย ในขณะที่คนอื่นพักรับประทานอาหารกัน เสร็จจากการสัมภาษณ์คุณวรยุทธ พิชัยศรทัต ก็ต้องเริ่มงานตัดต่อทันที เนื่องจากทีมงานตัดต่อพร้อมทุกคนแล้วนับได้ว่า นอกจากผู้ศึกษาจะได้โอกาสที่ดีแล้วแหล่งข้อมูลยังเสียสละทุ่มเทเป็นอย่างมากด้วย

ฉัตรชัย เปล่งพานิช ผู้ศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องขอสัมภาษณ์ ณ สถานที่ถ่ายทำละคร เพราะเป็นช่วงที่ได้รับความนิยมอย่างมาก จำนวนเรื่องและคิวในการถ่ายทำจึงมากขึ้นเป็นลำดับ อีกทั้งบทบาทที่ได้รับนั้นก็เป็บทบาทที่สำคัญของเรื่องทั้งสิ้น ทั้งในบทบาทผู้กำกับการแสดงและบทบาทผู้แสดงนำ ทำให้ได้รับความสนใจของสื่อมวลชนโดยทั่วไป ทำให้โอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งข้อมูลน้อยลงอีก เพราะผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน คือ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาแต่สื่อมวลชนมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้นักแสดงมีชื่อเสียงผ่านสื่อมวลชนได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาได้รับทราบเกี่ยวกับการขอสัมภาษณ์ของนักแสดงว่า

โดยธรรมชาติของการทำงานแล้วนักแสดงที่มาทำการถ่ายทำนั้น มีคิวและเวลาในการถ่ายทำค่อนข้างจำกัด ดังนั้น เมื่อมีสื่อมวลชนหรือหน่วยงานใดต้องการขอสัมภาษณ์นั้น แม้ว่าจะทำประโยชน์ให้กับละคร เรื่องนั้นให้เป็นที่รู้จักก็ตาม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องเวลาการถ่ายทำจะต้องเสียไปกับการสัมภาษณ์ หรือแม้แต่เวลาพักผ่อน การชักซ้อมบทที่ไม่เข้าใจกับผู้กำกับการแสดงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการถ่ายทำนั้นจะขาดหายไป ทีมผู้ผลิตมักจะไม่ค่อยให้มีการสัมภาษณ์เกิดขึ้นมากนัก สำหรับนักแสดงหรือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตละครหากมีความจำเป็นจริง ๆ ก็จะทำให้เวลาในการสัมภาษณ์สั้นมาก คือ จังหวะพักระหว่างฉากซึ่งถ้าเป็นการให้ข้อมูลสำหรับการทำงานเรื่องการวิจัยแล้ว อาจได้ข้อมูลหรือประโยชน์จากการสัมภาษณ์น้อยมาก เพราะในการศึกษาวิจัยต้องใช้เวลาซักถาม ที่จะต้องใช้เวลาซักถาม ที่จะต้องหาจุดหรือประเด็นที่ชัดเจนต่อเนื่อง ผู้จัด, ผู้กำกับหรือนักแสดงจึงตัดปัญหาจากการสัมภาษณ์ในเวลามีการถ่ายทำหรือถ้ามีก็จะพิจารณารายที่สำคัญจริง ๆ แต่กรณีผู้ศึกษาได้รับความกรุณาเบื้องต้นจากผู้จัดละคร (คุณอัจฉราวดี เถาเสถียร) ในการอำนวยความสะดวกทุกประการและช่วยขอห้องแหล่งข้อมูลให้ด้วยประกอบกับคุณฉัตรชัย เบ่งพานิช ก็เห็นประโยชน์ในการศึกษานครั้งนี้อย่างมาก แหล่งข้อมูลจึงสละเวลาในการชักซ้อมบท ทบทวนบทหรือเวลาพักผ่อนจากการทำงานนั้นมาให้สัมภาษณ์และความชัดเจนของข้อมูลจนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ระดับหนึ่ง

สยาม สังวรวิบุตร เป็นบุคคลที่มีบทบาทอย่างมากสำหรับการผลิตละครของบริษัทรามาวิดิโอ ทำให้โอกาสที่จะเข้าถึงก็เป็นไปได้น้อยและสถานที่ทำการของสถานที่ที่จะไปเก็บข้อมูลนั้นก็อยู่ไกลมากอีกทั้งผู้ศึกษาจึงต้องติดตามผ่านทาง คุณฉนวนฤดี ยวราชย์ ที่ร่วมงานและคลุกคลีกับบริษัทรามาวิดิโอ มาตั้งแต่เด็ก ผู้ศึกษาเลือกติดต่อผ่านทางคุณฉนวนฤดีนั้น เพราะผู้ศึกษาคุ้นเคยกันและคุณฉนวนฤดี ก็ได้ช่วยเหลือด้านข้อมูลในการศึกษาตลอดมาตั้งแต่ผู้ศึกษาเริ่มเข้าศึกษาในปีแรก ๆ ทำให้ได้รับความร่วมมือกับแหล่งข้อมูลเป็นอย่างดี

กาจเกษม เวสสุบุตร นั้นอยู่ในภารกิจหลังการถ่ายทำ คือ จะต้องนั่งควบคุมการติดต่อละครเรื่อง "กุตพยาบาท" ซึ่งละครเรื่องนี้มีการใช้เทคนิคพิเศษค่อนข้างมาก เวลาที่ให้สำหรับการสัมภาษณ์จึงจำกัดไปด้วยแต่ด้วยความผูกพัน ตอนทำงานร่วมกันเรื่องอุปสรรค

ต่าง ๆ จึงไม่เป็นสิ่งสำคัญในการเก็บข้อมูลแต่อย่างใด

สมรักษ์ ณรงค์วิชัย โดยตำแหน่งเป็นรองหัวหน้าฝ่ายผลิตรายการของ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และเป็นผู้กำกับรายการด้วยผู้ศึกษาจึงต้องเลือกเวลาที่คุณสมรักษ์ มาบริหารงานที่บริษัทมาได้ออกปฏิบัติหน้าที่การถ่ายทำเพื่อจะได้มีเวลาการสัมภาษณ์ได้อย่างต่อเนื่องไม่ต้องคอยพะวงเรื่องการถ่ายทำ การให้ข้อมูลกับผู้ศึกษาจึงค่อนข้างเป็นกันเอง และไม่ลำบากใจทั้งสองฝ่าย เพราะแหล่งข้อมูลนั้นให้คำปรึกษาในการทำงาน เมื่อครั้งผู้ศึกษาเคยร่วมทำงานอยู่ด้วยหากข้อมูลเบื้องต้นไม่สมบูรณ์ตามต้องการก็สามารถซักถามได้โดยได้รับความร่วมมืออย่างดี

1.3 ผู้เขียนบท

ชนิทร ประเสริฐประศาสน์ ผู้ศึกษาต้องใช้วิธีขอคำแนะนำจากผู้ใหญ่ ท่านหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตงานละคร และปรึกษาวิธีที่จะติดต่อแหล่งข้อมูลและจากการ สอบถามเพื่อน ๆ ในวงการทราบว่าแหล่งข้อมูลเป็นบัณฑิตจากสถาบันเดียวกัน ดังนั้น ผู้ศึกษา ติดต่อได้แล้วจึงต้องอ้างความสัมพันธ์ว่าเป็นนิสิตจากสถาบันนี้ และต้องการขอความช่วยเหลือ ประกอบกับแนะนำตัวว่า เคยเป็นพนักงานจากสถานีที่ผู้เขียนบทมีผลงานอยู่จึงได้รับความร่วมมือ เป็นอย่างดียิ่ง สำหรับที่จะพูดถึงการทำงาน เพราะทั้งผู้ศึกษาและแหล่งข้อมูลมีประสบการณ์ ร่วมกัน การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์จึงมีความราบรื่นพอสมควร

ทองขาว ทวีปรั้งยัญญกุล ผู้ศึกษามีโอกาสได้ขอคำแนะนำและสนทนากับ กระบวนการผลิตรายการละครโดยเฉพาะ เรื่องการเขียนบทที่แหล่งข้อมูลมีความสนใจและชำนาญ เป็นพิเศษมานานตั้งแต่ผู้ศึกษาเริ่มเข้าศึกษา ฉะนั้น การติดต่อขอข้อมูลเฉพาะสำหรับการทำ วิจัยนั้นจึงได้รับความกรุณาอย่างดี ยิ่ง แม้ว่าแหล่งข้อมูลจะต้องมีภารกิจในการเขียนบทโทรทัศน์ ที่จะต้องถ่ายทำไปออกอากาศไป และต้องทำงานบริหารที่ดูแลกลเกียรติ วีรวรรณ เดินทางไป ต่างประเทศ ฉะนั้น งานบริหารส่วนที่ดูแลกลเกียรติรับผิดชอบอยู่จึงต้องเป็นหน้าที่ของคุณ ทองขาวด้วย การที่จะให้เวลาสำหรับผู้ศึกษาจะเป็นเรื่องยากมากแต่ด้วยความกรุณาและการ

ถึงเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการศึกษาจึงทำให้ผู้ศึกษาได้รับความสะดวกอย่างยิ่ง

ดิฉันที่ อนวัชศิริวงศ์ ผู้ศึกษามีความสัมพันธ์เป็นอย่างดี คือ การศึกษาในชั้นปริญญาตรีนั้น แหล่งข้อมูลเป็นผู้หนึ่งที่ทำให้ความรู้ด้านวิชาการ และหลังจากจบการศึกษา ยังมีโอกาสปรึกษาและขอความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องตลอดมาและเมื่อผู้ศึกษากล่าวถึงหัวเรื่องที่ทำการศึกษานั้น เป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจและแหล่งข้อมูลมีความชำนาญอย่างมากจึงทำให้ได้รับความร่วมมือในการขอข้อมูลในการศึกษาอย่างมาก และยังแนะนำผู้ที่เป็นประโยชน์ต่อหัวข้อวิจัยให้อีกด้วย

สำหรับแหล่งข้อมูลบางท่านที่มีบทบาทในการผลิตนั้นมากกว่าหนึ่งบทบาท เช่น กากับด้วยแสดงด้วย เป็นผู้จัดด้วยแสดงด้วย กากับด้วยเขียนบทด้วย เป็นผู้จัดด้วยนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ข้อมูลได้เต็มที่ ในบุคคลที่เข้างานขั้นตอนของการวิจัยหรือมีความสนิทคุ้นเคยกันสามารถซักถามกันอย่างละเอียดได้ ในแต่ละบทบาทเพราะจะต้องใช้เวลาอีกมาก สำหรับในบางรายถึงแม้จะมีหลายบทบาท แต่ก็ไม่สามารถซักถามอย่างละเอียดทุกบทบาทได้ คงเลือกบทบาทที่ชัดเจนที่สำคัญมาซักถามเป็นหลักและพิจารณาถามบทบาทอื่นประกอบทำให้ได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์มาก เพราะผู้ผลิตอาจจะตอบมาลักษณะคล้าย ๆ กันซึ่งความจริงแล้วอาจแตกต่างกัน ในรายที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยหรือคุ้นเคยกันก็จะแยกแยะบทบาทได้เป็นสัดส่วนมากขึ้น

ในการสัมภาษณ์นั้น ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มประเภทใด ผู้ศึกษาได้ใช้คำถามโดยหลักดังนี้

- ลักษณะการดำเนินงาน
- ข้อค้างในการผลิตงานละครโทรทัศน์, กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์
- ปัจจัยหรือองค์ประกอบของการผลิต
- เกณฑ์ที่ใช้ในการทำงานมีอะไรบ้าง เช่น เกณฑ์การเลือกเรื่อง
- องค์ประกอบที่ทำให้งานสำเร็จหรือทำให้งานมีคุณภาพ และอุปสรรคที่ทำงานไม่บรรลุเป้าหมาย

ลักษณะของการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจะใช้คำถามแบบเปิด คือ เปิดโอกาสให้แหล่งข้อมูลตอบให้ได้มากที่สุด กรอบที่ใช้นั้น นอกจากแนวคำถามข้างต้นแล้ว ผู้ผลิตจะต้องให้คำตอบเกี่ยวกับการเป็นธุรกิจ เพื่อตอบสนองทั้งผู้อุปถัมภ์รายการและผู้ชมอย่างไร ตามบทบาทของแต่ละบุคคล หากไม่ได้คำตอบชัดเจนตามต้องการ ผู้ศึกษาจะซักถามตามลักษณะของการสนทนา

ปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากติดต่อและเวลา สถานที่ที่สัมภาษณ์แล้ว เมื่อผู้ศึกษาต้องการตัวอย่างประกอบเป็นข้อมูลผู้ผลิตบางท่าน จึงเกิดการสับสนบ้าง เพราะทำละครหลายเรื่องและบางเรื่องที่น่าสนใจ เช่น สี่แผ่นดิน เวลาการถ่ายทำนั้นผ่านมานานแล้วประกอบได้ทำละครเรื่องอื่นไปอีกหลายเรื่อง หลังจากถ่ายทำสี่แผ่นดินแล้วทำให้ตัวอย่างไม่สามารถชัดเจนได้ เพราะการถ่ายทำไม่ได้อยู่ในระบบถ่ายไปออกอากาศไปและการถ่ายทำละครนั้น ขั้นตอนคล้ายกันหรือบางเรื่องผู้จัดก็มีนักแสดงคนเดียวกันด้วย ฉะนั้น การที่จะถึงปัญหาภาพที่ออกมาจากความคิดอาจไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามก็ได้ขอความอนุเคราะห์จากฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์อื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ ขอรูปภาพประกอบคำบรรยายซึ่งรวมถึงขอข้อมูลอื่น ๆ ด้วย

ในการเก็บข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้ขออนุญาตแหล่งข้อมูลทุกท่านไว้แล้วว่า กรณีที่ข้อมูลไม่ชัดเจนตามความต้องการ คือ อาจจะมีปัญหาตอนวิเคราะห์ข้อมูลนั้น อาจจะมีการสัมภาษณ์เกิดขึ้นอีกเพื่อให้ข้อมูลมักจะบอกเวลา และสถานที่ที่จะติดต่อได้สะดวกไว้ให้หรือในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อได้โดยตรงก็ให้ติดต่อผ่านคนอื่นที่ใกล้ชิดแหล่งข้อมูล เป็นต้น

ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ดังกล่าวข้างต้น คือ

(1) การจดบันทึก ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้ศึกษาจะต้องรวบรวมความคิดและจดบันทึกสรุปใจความสำคัญเพื่อเป็นประโยชน์ในการที่จะซักถามคำถามที่ต่อเนื่องกันให้ลึกและละเอียดมากขึ้นและทำให้สามารถซักถามคำถามที่ตรงประเด็นมากกว่า สำหรับกรณีที่แหล่งข้อมูลพูดถึงรายละเอียดที่ไม่จำเป็น เช่น เล่าเรื่องส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่อง เนื่องจากเวลาในการสัมภาษณ์นั้นมีค่ามาก เพราะบันทึกเพียงอย่างเดียวอาจจะคลุมประเด็นหรือดึงประเด็นของแหล่งข้อมูลกลับไม่ได้ทั้งผู้ถามและผู้ตอบ อาจสืบคำถามที่ถามไปก็มี

(2) เทปบันทึกเสียง เป็นวิธีการที่จะรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุดแล้วนำมาถอดความได้ ฉะนั้น จะมีศักยภาพในการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องไม่เสียความหมายไว้ได้ทั้งหมด เมื่อนำไป

าใช้ควบคู่กับการจดบันทึกจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด

(3) การนำซึ่กส่องบันทึกภาพ เนื่องจากการวิจัยนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิตสารทาง สื่อมวลชนที่มีภาพและเสียงประกอบ ฉะนั้นเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เห็นภาพที่ทีมงานผู้ผลิตบันทึกไว้ทั้งภาพ นิ่ง และภาพเคลื่อนไหวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

2. ข้อมูลจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม จากประสบการณ์จริงของผู้ศึกษาที่เคยร่วม งานอยู่ในทีมผู้ผลิตละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ปี พ.ศ. 2532-2534 และ จากการที่ผู้ศึกษาทำงานวิชาการอยู่ในปัจจุบันนี้ จึงมีโอกาสนำเข้าร่วมสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของ บริษัทต่าง ๆ ทั้งของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และบริษัทผู้ผลิตของสถานีโทรทัศน์อื่น ๆ เช่น บริษัทกันตนา, บริษัทเอ็กแซ็กท์ ซึ่งผลิตงานให้กับสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และ ช่อง 7 โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ใหญ่แนะนำและจากการติดตามญาติที่ไปแสดงละครตามบริษัท ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อนำประสบการณ์ใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้กับนักศึกษาในรายวิชาที่ผู้ศึกษารับผิดชอบ

3. ข้อมูลจากการฟังอภิปราย นั้นผู้ศึกษาได้ติดต่อกับผู้จัดการอภิปรายเพื่อเข้าฟัง จดบันทึกและบันทึกเทปไว้ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดี เพราะเป็นการจัดอภิปรายในสถาบันการ ศึกษาที่ผู้ศึกษาทำงานอยู่ในการบันทึกเสียงจึงได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตศึกษา เป็นอย่างดี

4. ข้อมูลเอกสารสิ่งพิมพ์ ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการอธิบายบางประการจาก สถานีโทรทัศน์หรือจากบริษัทผู้ผลิตบางรายที่เป็นผู้แทนของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องย่อ, ผลการพิจารณาเนื้อเรื่องของ กบว. คิวการถ่ายทำ เป็นต้น

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องของกระบวนการในการผลิตละครโทรทัศน์นั้น ผู้ศึกษาได้ แบ่งวิธีการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงานและขั้นตอนการผลิตละครโทรทัศน์ เป็นการวิเคราะห์ถึงลักษณะการดำเนินงานละครโทรทัศน์และขั้นตอนต่าง ๆ ในการผลิตละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ที่มีรายการละครโทรทัศน์ออกอากาศในช่วงเวลาหลังข่าวภาค 20.00 น. ซึ่งได้แก่ สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7, 9 ว่ามีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และแต่ละขั้นตอนมีลักษณะอย่างไร โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความสำคัญในการผลิตละคร ซึ่งแบ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

(1) **ขั้นวางแผน (Planning-Production)**

เป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการวางแผนงานทั้งหมด ได้แก่ การคัดเลือกเรื่อง, การเลือกบุคลากรในการทำงาน

(2) **ขั้นเตรียมการ (Pre-Production)**

เป็นการวิเคราะห์กระบวนการในการเขียนบทละครโทรทัศน์ การคัดเลือกผู้แสดง การจัดเตรียมอุปกรณ์ และการหาสถานที่

(3) **ขั้นการผลิต (Production)**

เป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการถ่ายทำ การซ้อมคิว การกำกับการแสดง การตัดต่อ การใช้เทคนิคพิเศษ

(4) **ขั้นประเมินผล (Post-Production)**

เป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการศึกษาผลงานการผลิตของผู้ผลิตที่ผ่านมาและวิเคราะห์ถึงลักษณะการนำผลจากการศึกษาผลงานไปใช้ประโยชน์ในการผลิตละครโทรทัศน์

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ แต่ละขั้นตอนแต่ละบริษัท และแต่ละสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7, 9

การนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เรียบเรียงข้อมูลทั้งหมด เพื่อนำเสนอด้วยการบรรยายและพรรณานำเนื้อหา (Descriptive Research) ประกอบด้วย

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาว่า ละครโทรทัศน์เป็นรายการที่สำคัญของสถานีโทรทัศน์ และมีปัจจัยต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนที่มีผลการผลิตรายการละครโทรทัศน์
- นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอว่าได้ใช้แนวคิดอะไรบ้าง ในการนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่
 - แนวคิดเรื่องการทำเนิงานการผลิตรายการละครโทรทัศน์
 - แนวคิดเรื่องกระบวนการและปัจจัยในการผลิตงานของสื่อมวลชน
 - แนวคิดเรื่องคุณภาพของรายการจากมืออาชีพ
- นำเสนอถึงระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งเป็นการดำเนินการศึกษาว่ามีวิธีทำอย่างไรบ้าง
- นำเสนอถึงกระบวนการในการผลิตละครโทรทัศน์ว่ามีลักษณะการทำเนิงานและขั้นตอนอย่างไรในแต่ละบริษัท, แต่ละสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7, 9 ซึ่งมีกระบวนการในการผลิตเหมือนและแตกต่างกัน ตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากร, ผู้ชม, บุคลากร, เวลา, เงินทุน เป็นต้น
- นำเสนอถึงปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์แต่ละขั้นตอนของแต่ละบริษัทผู้จัดและสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7, 9
- นำเสนอการสรุปและข้อเสนอแนะว่า ลักษณะการทำเนิงานและขั้นตอนต่าง ๆ ในการผลิตละครโทรทัศน์ของแต่ละบริษัทและสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7, 9 นั้น มีลักษณะการทำเนิงานคล้ายกันแต่แตกต่างกันที่วิธีการที่แต่ละบริษัทของแต่ละสถานี จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จในกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการผลิต ได้แก่ บุคลากร, เทคโนโลยี, งบประมาณ, ผู้ชม, ผู้อุปถัมภ์รายการ, ทรัพยากร; เวลาและสถานที่ ซึ่งแต่ละปัจจัยนั้นจะมีผลต่อกระบวนการผลิตในแต่ละขั้นตอนแต่ละสถานีนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมขององค์กรนั้น ๆ ด้วย นอกจากนั้นจะได้นำเสนอถึงปัญหาและข้อจำกัดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์อันจะเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไปพร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาในแง่มุมอื่น ๆ ต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย ในการศึกษากระบวนการในการผลิตละครชุดโทรทัศน์ไทย พ.ศ.
2536 นั้น ได้แบ่งออกเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นทั้งข้อมูลบุคคล การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
การฟังอภิปรายและเอกสารสิ่งพิมพ์แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์โดยอธิบายถึงลักษณะและ
ขั้นตอนและปัจจัยต่าง ๆ ในกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงข้อคำนึงในการ
ผลิตละครโทรทัศน์มีอะไรบ้าง จากนั้นจะนำเสนอในลักษณะการพรรณนาบรรยาย